

TRADE AND INVESTMENT

**Treaty Between the
UNITED STATES OF AMERICA
and BULGARIA**

Signed at Washington September 23, 1992

with

Annex and Protocol and
Exchange of Letters

NOTE BY THE DEPARTMENT OF STATE

Pursuant to Public Law 89—497, approved July 8, 1966
(80 Stat. 271; 1 U.S.C. 113)—

“ . . .the Treaties and Other International Acts Series issued under the authority of the Secretary of State shall be competent evidence . . . of the treaties, international agreements other than treaties, and proclamations by the President of such treaties and international agreements other than treaties, as the case may be, therein contained, in all the courts of law and equity and of maritime jurisdiction, and in all the tribunals and public offices of the United States, and of the several States, without any further proof or authentication thereof.”

BULGARIA

Trade and Investment

*Treaty signed at Washington September 23, 1992,
with annex and protocol and exchange of letters;
Transmitted by the President of the United States of America
to the Senate January 19, 1993 (Treaty Doc. 103-3,
103d Congress, 1st Session);
Reported favorably by the Senate Committee on Foreign Relations
September 14, 1993 (Senate Executive Report No. 103-9,
103d Congress, 1st Session);
Advice and consent to ratification by the Senate
November 17, 1993;
Ratified by the President January 3, 1994;
Ratifications exchanged at Sofia May 3, 1994;
Entered into force June 2, 1994.*

TREATY BETWEEN
THE UNITED STATES OF AMERICA AND THE
REPUBLIC OF BULGARIA
CONCERNING THE ENCOURAGEMENT
AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENT

The United States of America and the Republic of Bulgaria
(hereinafter the "Parties");

Desiring to promote greater economic cooperation between
them with respect to investment by nationals and companies of
one Party in the territory of the other Party;

Recognizing that agreement upon the treatment to be
accorded such investment will stimulate the flow of private
capital and the economic development of the Parties;

Agreeing that fair and equitable treatment of investment is
desirable in order to maintain a stable framework for
investment and maximum effective utilization of economic
resources;

Recognizing that the development of economic and business
ties can contribute to the well-being of workers in both
Parties and promote respect for internationally recognized
worker rights;

Convinced that a free and open market for investment offers
the best opportunity for raising living standards and the
quality of life for the inhabitants of the Parties; and

Having resolved to conclude a Treaty concerning the
encouragement and reciprocal protection of investment;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

1. For the purposes of this Treaty,

(a) "investment" means every kind of investment in the territory of one Party owned or controlled directly or indirectly by nationals or companies of the other Party, such as equity, debt, and service and investment contracts; and includes:

- (i) tangible and intangible property, including rights such as mortgages, liens and pledges;
- (ii) a company or shares of stock or other interests in a company or interests in the assets thereof;
- (iii) a claim to money or a claim to performance having economic value, and associated with an investment;
- (iv) intellectual property which includes, inter alia, rights relating to:
 - literary and artistic works, including sound recordings;
 - inventions in all fields of human endeavor;
 - industrial designs;
 - semiconductor mask works;
 - trade secrets, know-how, and confidential

business information;

trademarks, service marks, and trade names;

and

- (v) any right conferred by law or contract, and any licenses and permits pursuant to law;

(b) "company" of a Party means any kind of corporation, company, association, partnership, state enterprise, or other organization, legally constituted under the laws and regulations of a Party or a political subdivision thereof whether or not organized for pecuniary gain, or privately or governmentally owned or controlled;

(c) "national" of a Party means a natural person who is a national of a Party under its applicable law;

(d) "return" means an amount derived from or associated with an investment, including profit; dividend; interest; capital gain; royalty payment; management, technical assistance or other fee; or return in kind;

(e) "associated activities" include the organization, control, operation, maintenance and disposition of companies, branches, agencies, offices, factories or other facilities for the conduct of business; the making, performance and enforcement of contracts; the acquisition, use, protection and disposition of property of all kinds including intellectual and industrial property rights; the borrowing of funds; the purchase, issuance, and sale of equity shares and other securities; and the purchase of foreign exchange for imports.

(f) "nondiscriminatory" treatment means treatment that is at least as favorable as the better of national treatment or most-favored-nation treatment;

(g) "national treatment" means treatment that is at least as favorable as the most favorable treatment accorded by a Party to companies or nationals of that Party in like circumstances; and

(h) "most-favored-nation treatment" means treatment that is at least as favorable as that accorded by a Party to companies or nationals of third Parties in like circumstances.

2. Each Party reserves the right to deny to any company the advantages of this Treaty if nationals of any third country control such company and, in the case of a company of the other Party, that company has no substantial business activities in the territory of the other Party or is controlled by nationals of a third country with which the denying Party does not maintain normal economic relations.

3. Any alteration of the form in which assets are invested or reinvested shall not affect their character as an investment.

ARTICLE II

1. Each Party shall permit and treat investment, and activities associated therewith, on a nondiscriminatory basis, subject to the right of each Party to make or maintain exceptions falling within one of the sectors or matters listed in the Annex to this Treaty. Each Party agrees to notify the other Party before or on the date of entry into force of this Treaty of all such laws and regulations of which it is aware concerning the sectors or matters listed in the Annex. Moreover, each Party agrees to notify the other of any future exception with respect to the sectors or matters listed in the Annex, and to limit such exceptions to a minimum. Any future exception by either Party shall not apply to investment existing in that sector or matter at the time the exception becomes effective. The treatment accorded pursuant to any exceptions shall unless specified otherwise in the Annex, be not less favorable than that accorded in like situations to investments and associated activities of nationals or companies of any third country.

2. (a) Investment shall at all times be accorded fair and equitable treatment, shall enjoy full protection and security and shall in no case be accorded treatment less than that required by international law.

(b) Neither Party shall in any way impair by arbitrary or discriminatory measures the management, operation, maintenance, use, enjoyment, acquisition, expansion, or disposal of investments. For purposes of dispute resolution under Article VI and VII, a measure may be arbitrary or discriminatory notwithstanding the fact that a party has had or has exercised the opportunity to review such measure in the courts or administrative tribunals of a Party.

(c) Each Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to investments.

3. Subject to the laws relating to the entry and sojourn of aliens, nationals of either Party shall be permitted to enter and to remain in the territory of the other Party for the purpose of establishing, developing, administering or advising on the operation of an investment to which they, or a company of the first Party that employs them, have committed or are in the process of committing a substantial amount of capital or other resources.

4. Companies which are legally constituted under the applicable laws or regulations of one Party, and which are investments, shall be permitted to engage top managerial personnel of their choice, regardless of nationality.

5. Neither Party shall impose performance requirements as a condition of establishment, expansion or maintenance of investments, which require or enforce commitments to export goods produced, or which specify that goods or services must be purchased locally, or which impose any other similar requirements.

6. Each Party shall provide effective means of asserting claims and enforcing rights with respect to investments, investment agreements, and investment authorizations.

7. Each Party shall make public all laws, regulations, administrative practices and procedures, and adjudicatory decisions that pertain to or affect investments.

8. The treatment accorded by the United States of America to investments and associated activities of nationals and companies of the Republic of Bulgaria under the provisions of this Article shall in any State, Territory or possession of the United States of America be no less favorable than the treatment accorded therein to investments and associated activities of nationals of the United States of America resident in, and companies legally constituted under the laws and regulations of, other States, Territories or possessions of the United States of America.

9. The most-favored-nation provisions of this Treaty shall not apply to advantages accorded by either Party to nationals or companies of any third country by virtue of:

(a) that Party's binding obligations that derive from full membership in a free trade area or customs union; or

(b) that Party's binding obligations under any multilateral international agreement under the framework of the General Agreement on Tariffs and Trade that enters into force subsequent to the signature of this Treaty.

10. The Parties acknowledge and agree that "associated activities" include without limitation, such activities as:

(a) the granting of franchises or rights under licenses;

(b) access to registrations, licenses, permits and other approvals (which shall in any event be issued expeditiously);

(c) access to financial institutions and credit markets;

(d) access to their funds held in financial institutions;

(e) the importation and installation of equipment necessary for the normal conduct of business affairs, including, but not limited to, office equipment and automobiles, and the export of any equipment and automobiles so imported;

- (f) the dissemination of commercial information;
- (g) the conduct of market studies;
- (h) the appointment of commercial representatives, including agents, consultants and distributors and their participation in trade fairs and promotion events;
- (i) the marketing of goods and services, including through internal distribution and marketing systems, as well as by advertising and direct contact with individuals and companies;
- (j) access to public utilities, public services and commercial rental space at nondiscriminatory prices, if the prices are set or controlled by the government; and
- (k) access to raw materials, inputs and services of all types at nondiscriminatory prices, if the prices are set or controlled by the government.

ARTICLE III

1. Investments shall not be expropriated or nationalized either directly or indirectly through measures tantamount in their consequences to expropriation or nationalization ("expropriation") except: for a public purpose; in a nondiscriminatory manner; upon payment of prompt, adequate and effective compensation; and in accordance with due process of

law and the general principles of treatment provided for in Article II (2). Compensation shall be equivalent to the fair market value of the expropriated investment immediately before the expropriatory action was taken or became known, whichever is earlier; be paid without delay; include interest at a commercially reasonable rate from the date of expropriation; be fully realizable; and be freely transferable at the prevailing market rate of exchange on the date of expropriation.

2. A national or company of either Party that asserts that all or part of its investment has been expropriated shall have a right to prompt review by the appropriate judicial or administrative authorities of the other Party to determine whether any such expropriation has occurred and, if so, whether such expropriation, and any compensation therefor, conforms to the principles of international law.

3. Nationals or companies of either Party whose investments suffer losses in the territory of the other Party owing to war or other armed conflict, revolution, state of national emergency, insurrection, civil disturbance or other similar events shall be accorded nondiscriminatory treatment by such other Party as regards any measures it adopts in relation to such losses.

ARTICLE IV

1. Each Party shall permit all transfers related to an investment to be made freely and without delay into and out of its territory. Such transfers include: (a) returns; (b) compensation pursuant to Article III; (c) payments arising out of an investment dispute; (d) payments made under a contract, including amortization of principal and accrued interest payments made pursuant to a loan agreement; (e) proceeds from the sale or liquidation of all or any part of an investment; and (f) additional contributions to capital for the maintenance or development of an investment.

2. Except as provided in Article III (1), transfers shall be made in a freely usable currency at the prevailing market rate of exchange on the date of transfer with respect to spot transactions in the currency to be transferred.

3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, either Party may maintain laws and regulations (a) requiring reports of currency transfer; and (b) imposing income taxes by such means as a withholding tax applicable to dividends or other transfers. Furthermore, either Party may protect the rights of creditors, or ensure the satisfaction of judgments in adjudicatory proceedings, through the equitable, nondiscriminatory and good faith application of its law.

ARTICLE V

The Parties agree to consult promptly, on the request of either, to resolve any disputes in connection with the Treaty, or to discuss any matter relating to the interpretation or application of the Treaty.

ARTICLE VI

1. For the purposes of this Article, an investment dispute is defined as a dispute involving (a) the interpretation or application of an investment agreement between a Party and a national or company of the other Party; (b) an alleged breach of any right conferred or created by this Treaty with respect to an investment; or (c) the interpretation or application of any investment authorization granted by a Party's foreign investment authority to such national or company, provided that the denial of an investment authorization shall not in itself constitute an investment dispute unless such denial involves an alleged breach of any right conferred or created by the Treaty.

2. In the event of an investment dispute between a Party and a national or company of the other Party, the parties to the dispute shall initially seek to resolve the dispute by consultation and negotiation, which may include the use of non-binding, third party procedures. Subject to paragraph 3 of

this Article, if the dispute cannot be resolved through consultation and negotiation, the dispute shall be submitted for settlement in accordance with previously agreed, applicable dispute-settlement procedures; any dispute-settlement procedures including those relating to expropriation and specified in the investment agreement shall remain binding and shall be enforceable in accordance with the terms of the investment agreement, relevant provisions of domestic laws, and applicable international agreements regarding enforcement of arbitral awards.

3. (a) At any time after six months from the date on which the dispute arose, the national or company concerned may choose to consent in writing to the submission of the dispute for settlement by conciliation or binding arbitration to the International Centre for the Settlement of Investment Disputes ("Centre") or to the Additional Facility of the Centre or pursuant to the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law ("UNCITRAL") or pursuant to the arbitration rules of any arbitral institution mutually agreed between the parties to the dispute. Once the national or company concerned has so consented, either party to the dispute may institute such proceeding provided:

- (i) the dispute has not been submitted by the national or company for resolution in accordance with any applicable previously agreed dispute-settlement procedures; and
- (ii) the national or company concerned has not brought the dispute before the courts of justice or administrative tribunals or agencies of competent jurisdiction of the Party that is a party to the dispute.

If the parties disagree over whether conciliation or binding arbitration is the more appropriate procedure to be employed, the opinion of the national or company concerned shall prevail.

(b) Each Party hereby consents to the submission of an investment dispute for settlement by conciliation or binding arbitration:

- (i) to the Centre, in the event that the Republic of Bulgaria becomes a party to the Convention on the Settlement of Investment Disputes Between States and Nationals of Other States done at Washington, March 18, 1965 ("Convention") and the Regulations and Rules of the Centre;
- (ii) to the Additional Facility of the Centre; and

(iii) to an arbitral tribunal established under the UNCITRAL Rules, the appointing authority referenced therein to be the Secretary General of the Centre.

(c) Conciliation or arbitration of disputes under (b)(i) or (b)(ii) shall be done applying the provisions of the Convention and the Regulations and Rules of the Centre, or of the Additional Facility as the case may be.

(d) The place of any arbitration conducted under this Article shall be a country which is a party to the 1958 United Nations Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards.

(e) Each Party undertakes to carry out without delay the provisions of any award resulting from an arbitration held in accordance with this Article VI. Further, each Party shall provide for the enforcement in its territory of such arbitral awards.

4. In any proceeding involving an investment dispute, a Party shall not assert, as a defense, counter-claim, right of set-off or otherwise, that the national or company concerned has received or will receive, pursuant to an insurance or guarantee contract, indemnification or other compensation for all or part of its alleged damages.

5. For the purposes of this Article, any company legally constituted under the applicable laws and regulations of either Party or a political subdivision thereof but that, immediately before the occurrence of the event or events giving rise to the dispute, was an investment of nationals or companies of the other Party, shall, in accordance with Article 25(2)(b) of the Convention, be treated as a national or company of such other Party.

ARTICLE VII

1. Any dispute between the Parties concerning the interpretation or application of the Treaty which is not resolved through consultations or other diplomatic channels, shall be submitted, upon the request of either Party, to an arbitral tribunal for binding decision in accordance with the applicable rules of international law. In the absence of an agreement by the Parties to the contrary, the arbitration rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL), except to the extent modified by the Parties, shall govern.

2. Within two months of receipt of a request, each Party shall appoint an arbitrator. The two arbitrators shall select a third arbitrator as Chairman, who is a national of a third

State. The UNCITRAL Rules for appointing members of three member panels shall apply mutatis mutandis to the appointment of the arbitral panel except that the appointing authority referenced in those rules shall be the Secretary General of the Permanent Court of Arbitration.

3. Unless otherwise agreed, all submissions shall be made and all hearings shall be completed within six months of the date of selection of the third arbitrator, and the Tribunal shall render its decisions within two months of the date of the final submissions or the date of the closing of the hearings, whichever is later.

4. Expenses incurred by the Chairman, the other arbitrators, and other costs of the proceedings shall be paid for equally by the Parties. Each Party shall bear the costs of its legal representation.

ARTICLE VIII

The provisions of Article VI and VII shall not apply to a dispute arising (a) under the export credit, guarantee or insurance programs of the Export-Import Bank of the United States or, (b) under other official credit, guarantee or insurance arrangements pursuant to which the Parties have agreed to other means of settling disputes.

ARTICLE IX

This Treaty shall not derogate from:

(a) laws and regulations, administrative practices or procedures, or administrative or adjudicatory decisions of either Party;

(b) international legal obligations; or

(c) obligations assumed by either Party, including those contained in an investment agreement or an investment authorization, that entitle investments or associated activities to treatment more favorable than that accorded by this Treaty in like situations.

ARTICLE X

1. This Treaty shall not preclude the application by either Party of measures necessary for the maintenance of public order, the fulfillment of its obligations with respect to the maintenance or restoration of international peace or security, or the protection of its own essential security interests.

2. This Treaty shall not preclude either Party from prescribing special formalities in connection with the establishment of investments, but such formalities shall not impair the substance of any of the rights set forth in this Treaty.

ARTICLE XI

1. With respect to its tax policies, each Party should strive to accord fairness and equity in the treatment of investment of nationals and companies of the other Party.

2. Nevertheless, the provisions of this Treaty, and in particular Article VI and VII, shall apply to matters of taxation only with respect to the following:

- (a) expropriation, pursuant to Article III;
- (b) transfers, pursuant to Article IV; or
- (c) the observance and enforcement of terms of an investment agreement or authorization as referred to in Article VI(1)(a) or (b), to the extent they are not subject to the dispute settlement provisions of a Convention for the avoidance of double taxation between the two Parties, or have been raised under such settlement provisions and are not resolved within a reasonable period of time.

ARTICLE XII

This Treaty shall apply to the political subdivisions of the Parties.

ARTICLE XIII

1. This Treaty shall enter into force thirty days after the date of exchange of instruments of ratification. It shall remain in force for a period of ten years and shall continue in force unless terminated in accordance with paragraph 2 of this Article. It shall apply to investments existing at the time of entry into force as well as to investments made or acquired thereafter.

2. Either Party may, by giving one year's written notice to the other Party, terminate this Treaty at the end of the initial ten year period or at any time thereafter.

3. With respect to investments made or acquired prior to the date of termination of this Treaty and to which this Treaty otherwise applies, the provisions of all of the other Articles of this Treaty shall thereafter continue to be effective for a further period of ten years from such date of termination.

4. The Annex and Protocol shall form an integral part of the Treaty.

IN WITNESS WHEREOF, the respective plenipotentiaries have signed this Treaty.

DONE in duplicate at Washington on the twenty-third day of September, 1992, in the English and Bulgarian languages, both texts being equally authentic.

FOR THE UNITED STATES
OF AMERICA:

FOR THE REPUBLIC OF
BULGARIA:

ANNEX

1. The United States reserves the right to make or maintain limited exceptions to national treatment, as provided in Article II, paragraph 1, in the sectors or matters it has indicated below:

air transportation; ocean and coastal shipping; banking; insurance; government grants; government insurance and loan programs; energy and power production; custom house brokers; ownership of real property; ownership and operation of broadcast or common carrier radio and television stations; ownership of shares in the Communications Satellite Corporation; the provision of common carrier telephone and telegraph services; the provision of submarine cable services; use of land and natural resources; mining on the public domain; maritime services and maritime-related services; and primary dealership in United States government securities.

2. The United States reserves the right to make or maintain limited exceptions to most favored nation treatment, as provided in Article II, paragraph 1, in the sectors or matters it has indicated below:

ownership of real property; mining on the public domain; maritime services; maritime-related services; and primary dealership in United States government securities.

3. Bulgaria reserves the right to make or maintain limited exceptions to national treatment, as provided in Article II, paragraph 1, in the sectors or matters it has indicated below:

banking; insurance; ownership of real estate; leases of farm land and forest land; air, rail, and maritime transportation; governmental subsidies; government insurance and loan programs; energy and power production; customs house brokers; provision of telephone and telegraph services; use of land, natural resources, and mining; ownership and operation of broadcast or common carrier radio and television stations; and dealership in government securities.

PROTOCOL

With respect to Article I, paragraph 1(a), the Parties confirm their mutual understanding that investments covered by this Treaty will not include loans that were extended prior to January 1, 1992 to the Government of the Republic of Bulgaria, or to banks owned or controlled by the Government of Bulgaria, including, inter alia, the Foreign Trade Bank, for trade finance or balance of payments purposes, and that are subsequently rescheduled in the London Club.

THE UNITED STATES TRADE REPRESENTATIVE
Executive Office of the President
Washington, D.C. 20506

Washington, September 23, 1992

Dear Mr. Minister: .

I have the honor to confirm the following understanding which was reached between the United States of America and the Republic of Bulgaria in the course of negotiations of the Treaty Concerning the Encouragement and Reciprocal Protection of Investment (the "Treaty"):

The Government of the Republic of Bulgaria agrees to designate an Office to assist U.S. nationals and companies in deriving the full benefits of the Treaty in connection with their investment and related activities.

- The Office will serve as the government coordinator and problem solver for investors experiencing difficulties with registration, licensing, access to utilities, regulatory and other matters.
- The Office will provide the following types of services:
 - information on current national and local business/investment regulations, including licensing and registration procedures, taxation, labor regulations, accounting standards and access to credit.
 - a notification procedure on proposed regulatory or legal changes affecting investors with circulation of notices on regulatory changes put into force.
 - coordination with Bulgarian Government agencies at the national and local level to facilitate investment and resolve disputes.
 - identification and dissemination of information on investment projects and their sources of finance.
 - assistance to investors experiencing difficulties with repatriating profits and obtaining foreign exchange.

Minister Ivan Kostov
Ministry of Finance
Republic of Bulgaria

I have the honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Treaty.

I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your Government.

Sincerely,

A handwritten signature in cursive script, appearing to read "Carla A. Hills". The signature is written in black ink and is positioned above the printed name.

Carla A. Hills

[TRANSLATION]

Dear Ms Ambassador,

I have the honor to confirm the following understanding, which was reached between the Republic of Bulgaria and the United States of America in the course of negotiations on the Treaty Concerning the Encouragement and Reciprocal Protection of Investment (the "Treaty").

[The text of the understanding is contained in Ambassador Hills' letter immediately preceding.]

I have the honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Treaty.

I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your Government.

Sincerely,
[s] Ivan Kostov

The Honorable Carla Hills
U.S. Trade Representative
Washington, D.C. 20506

Д О Г О В О Р

М Е Ж Д У

СЪЕДИНЕНИТЕ АМЕРИКАНСКИ ЩАТИ

И

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

З А

НАСЪРЧАВАНЕ И ВЗАИМНА ЗАЩИТА

Н А

И Н В Е С Т И Ц И И Т Е

Съединените американски щати и Република България (наричани по-нататък "Страните");

желаейки да насърчават икономическото сътрудничество между тях по отношение на инвестиции на граждани и фирми на едната Страна на територията на другата Страна;

отчитайки, че постигането на договореност за третирането, което ще се предостави на такива инвестиции, ще стимулира притока на частни капитали и икономическото развитие на Страните;

договаряйки се, че е желателно честно и безпристрастно третиране на инвестициите, за да се поддържат трайни рамки за инвестициите и максимално ефективно използване на икономическите ресурси;

отчитайки, че развитието на икономическите и търговските връзки може да допринесе за благосъстоянието на работещите в двете Страни и да засили уважението към международно признатите работнически права;

убедени, че свободният и отворен пазар на инвестиции предлага най-добри възможности за повишаването на жизнения стандарт и качеството на живот на жителите на Страните; и

решени да сключат Договор за насърчаване и взаимна защита на инвестициите,

се договориха за следното:

Ч Л Е Н I

1. За целите на настоящия Договор:

(а) "инвестиции" означават всякакъв вид инвестиции на територията на едната Страна, притежавани или контролирани, пряко или косвено, от граждани или фирми на другата Страна, такива като имущество, дълг, както и договори за услуги и инвестиции; и включват:

- (i) материална и нематериална собственост, включително такива права като ипотечи, залози или задържане;
- (ii) фирма или дялове от капитал, или други интереси във фирма или съответно интереси в активите на същата;
- (iii) искове за пари или искове за изпълнение, имащи икономическа стойност, във връзка с инвестиция;
- (iv) интелектуална собственост, която включва, между другото, права, свързани с:
произведения на литературата и изкуството, включително звукозаписи;
изобретения във всички области на човешката дейност;
промишлени образци;
полупроводникови маски;

търговски тайни, ноу-хау и поверителна търговска информация; и
търговски марки, сервизни марки и търговски наименования
и

(v) всякакви права, дадени от закон или договор, и всякакви лицензи и
разрешения в съответствие със закон;

(б) "фирма" на едната Страна означава всякакъв вид корпорация, компания,
асоциация, сдружение, държавно предприятие или друга организация, законно учредена в
съответствие със законите и разпоредбите на едната Страна или на политическо
подразделение на същата, независимо дали е организирана или не за получаване на печалба,
или е частно или държавно притежавана или контролирана;

(в) "гражданин" на едната Страна означава физическо лице, което е гражданин на
едната Страна, в съответствие с нейните действащи закони;

(г) "доходи" означава сума, получена от или свързана с инвестиция, включително
печалба, дивидент, лихва, доход от капитал, роялти, такси за управление, техническа помощ
или други такси или доходи в натура;

(д) "свързана дейност" включва организирането, контрола, експлоатацията,
поддържането и разпореждането с фирми, клонове, агенции, офиси, фабрики или други места
за извършване на стопанска дейност; сключването, изпълнението и привеждането в сила на
договори; придобиването, използването, защитата и разпореждането със собственост от
всякакъв вид, включително права на интелектуална и промишлена собственост, заемането на
фондове, закупуване, емитиране и продажба на акции и други ценни книжа и закупуване на
чуждестранна валута за внос;

(е) "недискриминационно" третиране означава третиране, което е поне толкова
благоприятно, колкото по-благоприятното от национално третиране или режим на най-
облагодетелствуваната нация;

(ж) "национално третиране" означава третиране, което е поне толкова благоприятно,
колкото най-благоприятното третиране, предоставено от едната Страна на фирми или
граждани на тази Страна при подобни обстоятелства; и

(з) "режим на най-облагодетелствуваната нация" означава режим, който е поне
толкова благоприятен, колкото този, предоставен от едната Страна на фирми и граждани от
трети Страни при подобни обстоятелства.

2. Всяка Страна си запазва правото да откаже на която и да е фирма предоставянето на
предимствата по този Договор, ако граждани на която и да било трета страна контролират
такава фирма и в случай на фирма на другата Страна, когато тази фирма няма значителна
стопанска дейност на територията на другата Страна или се контролира от граждани на трета
страна, с която отказващата Страна не поддържа нормални икономически връзки.

3. Всяка промяна във формата, в която активите се инвестират или реинвестират няма да
промени техния характер на инвестиция.

Ч Л Е Н П

1. Всяка Страна разрешава и третира инвестициите и дейността, свързана с тях, на недискриминационна основа, в съответствие с правото на всяка Страна да прави или поддържа изключения, спадащи към един от разделите или въпросите, изброени в Приложението към този Договор. Всяка Страна се задължава да уведоми другата Страна преди или на датата на влизането в сила на този Договор за всички онези закони или разпоредби, за които тя е осведомена, засягащи секторите или въпросите, изброени в Приложението. Освен това, всяка Страна се задължава да уведомява другата за всякакви бъдещи изключения по отношение на секторите и въпросите, изброени в Приложението, и да ограничи такива изключения до минимум. Всяко бъдещо изключение от всяка една от Страните няма да се прилага към инвестиция, съществуваща в онзи сектор или въпрос по времето, когато изключението влезе в сила. Третирането, предоставено по всякакви изключения, освен ако не е указано иначе в Приложението, няма да бъде по-малко благоприятно от това, което е предоставено в подобни ситуации, към инвестиции и свързани с тях дейности на граждани или фирми на която и да е трета Страна.

2. (а) На инвестицията по всяко време ще се предоставя честно и безпристрастно третиране, тя ще се ползва с пълната защита и сигурност и в никой случай няма да ѝ се предоставя по-неблагоприятно третиране от това, изискващо се от международното право.

(б) Нито една Страна няма по какъвто и да е начин да накърнява чрез произволни или дискриминационни мерки управлението, експлоатацията, поддържането, използването, получаването на облаги от, придобиването, разширяването или разпореждането с инвестициите. За целите на разрешаването на споровете в съответствие с Членове VI и VII една мярка може да бъде произволна или дискриминационна, независимо от факта, че едната Страна е имала или използвала възможността да разгледа тази мярка в съда или административните трибунали на едната Страна.

(в) Всяка Страна съблюдава всяко задължение, което е поела по отношение на инвестициите.

3. В съответствие със законите, отнасящи се до влизането и престоя на чужди граждани, на гражданите на едната от Страните се разрешава да влизат и да остават на територията на другата Страна с цел създаването, разработването, администрирането или даването на съвети при експлоатацията на инвестицията, към която те или фирма на първата Страна, която ги е наела, са се задължили да предоставят или са в процес на предоставяне на значителна сума от капитал или други ресурси.

4. Фирмите, които са законно учредени в съответствие с действащите закони или разпоредби на едната Страна, и които са инвестиции, ще им бъде разрешено да наемат висш ръководен персонал по техен избор, независимо от гражданството му.

5. Нито една от Страните няма да налага като условие за създаването, разширяването или поддържането на инвестиции изпълнителски условия, които изискват или налагат

ангажименти за износ на произведените стоки, или които определят, че стоките или услугите трябва да бъдат закупени локално, или които налагат някакви други подобни изисквания.

6. Всяка Страна ще осигури ефективни мерки за поддържане на икове и привеждане в сила на правата по отношение на инвестиции, инвестиционни споразумения и разрешения на инвестиране.

7. Всяка Страна дава гласност на всички закони, разпоредби, административна практика и процедури и присъдени решения, които се отнасят до или засягат инвестиции.

8. Третирането, предоставено от Съединените американски щати за инвестиции и свързани с тях дейности на граждани и фирми на Република България в съответствие с разпоредбите на този Член в който и да е щат, територия или друго политическо подразделение на Съединените американски щати, ще бъде не по-малко благоприятно от третирането, предоставено там за инвестиции и свързани с тях дейности на живеещи там граждани на Съединените американски щати, както и на фирми, законно учредени в съответствие със законите и разпоредбите на други щати, територии или друго политическо подразделение на Съединените американски щати.

9. Разпоредбите на режима на най-облагодетелствуваната нация в този Договор не се прилагат по отношение на предимства, предоставени от едната Страна на граждани или фирми на която и да е трета страна, по силата на:

(а) обвързващите задължения на тази Страна, произтичащи от членство в свободна търговска зона или митнически съюз; или

(б) обвързващите задължения на тази Страна, произтичащи от която и да е многостранна международна спогодба в рамките на ГАТТ, която влиза в сила от подписването на този Договор.

10. Страните потвърждават и се съгласяват, че "свързани дейности" включват без ограничение такива дейности, като:

(а) предоставяне на франчайзинг и права, произтичащи от лицензи;

(б) достъп до регистрации, лицензи, разрешения и други одобрения (които във всички случаи се издават експедитивно);

(в) достъп до финансови институции и кредитни пазари;

(г) достъп до техните финансови средства, държани във финансови институции;

(д) внасянето и инсталирането на необходимото оборудване за нормалното управление на стопанската дейност, включително, но неограничено до, офис оборудване и автомобили и износа на така внесено оборудване и автомобили;

(е) разпространение на търговска информация;

(ж) провеждането на пазарни проучвания;

(з) назначаването на търговски представители, включително агенти, консултанти и дистрибутори и тяхното участие в търговски панаири и рекламни мероприятия;

(и) маркетинг на стоки и услуги, включително чрез вътрешни системи за дистрибуция и маркетинг, както и чрез реклама и преки контакти с частни лица и фирми;

(й) достъп до комунални услуги, обществени услуги и търговски площи за отдаване под наем на недискриминационни цени, ако цените са установени или контролирани от правителството;

(к) достъп до суровини, средства, осигуряващи производството и услуги от всички видове на недискриминационни цени, ако цените са установени или контролирани от правителството.

Ч Л Е Н ІІІ

1. Инвестициите не могат да бъдат експроприирани или национализирани пряко или косвено посредством мерки, еквивалентни по своите последствия на експроприацията или национализацията ("експроприация") освен: за обществени нужди, по недискриминационен начин, при незабавно плащане на адекватна и ефективна компенсация и съгласно съответния законен процес и общите принципи на третирането, предвидени в Член II (2). Компенсацията трябва да бъде еквивалентна на действителната пазарна стойност на експроприираните инвестиции, непосредствено преди предприемането на експроприационните действия или когато това стане известно, в зависимост от това кое е предлождащото, да бъде платена без отлагане, да се включи лихвата на базата на разумна търговска ставка от датата на експроприацията, да е напълно реализируема и да бъде свободно прехвърляема при действащия пазарен валутен курс към датата на експроприацията.

2. Гражданин или фирма на една от Страните, който твърди, че цялата или част от неговата инвестиция е експроприирана, има право на незабавно преразглеждане от подходящи юридически или административни власти на другата Страна, за да се определи дали такава експроприация е осъществена и ако е така, дали такава експроприация и съответната компенсация съответствуват на принципите на международното право.

3. Граждани или фирми на една от Страните, чиито инвестиции претърпяват загуби на територията на другата Страна по причина на война или други въоръжени конфликти, революции, състояния на национална опасност, въстания, граждански вълнения или други подобни събития, получават недискриминационно третиране от тази друга Страна относно всички мерки, които тя приема във връзка с такива загуби.

Ч Л Е Н ІV

1. Всяка Страна разрешава всички преводи, свързани с инвестицията, да бъдат извършвани свободно и без забавяне на и извън нейната територия. Тези преводи включват: (а) доходи; (б) компенсации в съответствие с Член III; (в) плащания, произтичащи от инвестиционен спор; (г) плащания, извършени по силата на договор, включително амортизация на главницата и плащания на натрупаната лихва, извършени по споразумение за заем; (д) постъпления от продажбата или ликвидацията на цялата или която и да е част от

инвестицията; (е) допълнителни вноски към капитала за поддържането или развитието на инвестицията.

2. С изключение на предвиденото в Член III, алинея 1, преводите се извършват в свободно използвана валута по действащия пазарен валутен курс в деня на превода, по отношение на сделки-спот във валута, която ще бъде преведена.

3. Независимо от разпоредбите на алинеи 1 и 2, всяка Страна може да поддържа закони и правилници (а) изискващи отчети за валутни трансфери, и (б) налагащи данъци върху доходи с такива средства като удръжки при източника, приложими към дивиденди или други трансфери. Освен това, всяка Страна може да защитава правата на кредиторите или да осигури изпълнението на съдебни решения чрез справедливо, недискриминационно и добросъвестно приложение на нейния закон.

Ч Л Е Н V

Страните се задължават да се консултират незабавно по молба на всяка от тях, да разрешават всички спорове във връзка с Договора или да обсъждат всякакви въпроси, свързани с тълкуването или прилагането на Договора.

Ч Л Е Н VI

1. За целите на настоящия Член, инвестиционният спор е определен като спор, обхващащ: (а) тълкуването или прилагането на инвестиционно споразумение между една от Страните и гражданин или фирма на другата Страна; (б) предполагаемо нарушение на всяко право, предоставено от този Договор във връзка с инвестиция; или (в) тълкуването и прилагането на всякакво разрешение за инвестиции, издадено от орган за чуждестранни инвестиции на Страната на този гражданин или фирма, при условие, че отказът за разрешение на инвестиция сам по себе си не представлява инвестиционен спор, освен ако такъв отказ включва предполагаемо нарушение на права, предоставени от или възникващи от Договора.

2. В случай на инвестиционен спор между едната Страна и гражданин или фирма на другата Страна, Страните по спора първоначално ще се стремят да разрешат спора чрез консултации и преговори, които могат да включат използването на незадължителни процедури, предвиждащи участие на трети страни. Съгласно алинея 3 на този Член, ако спорът не може да бъде разрешен чрез консултации и преговори, той ще бъде внесен за решаване в съответствие с предварително договорени процедури, приложими при уреждането на спорове; всички процедури за уреждане на спорове, включително и тези, свързани с експроприация и определени в инвестиционно споразумение, остават задължителни и ще се прилагат в съответствие с: условията на инвестиционното споразумение, имащите отношение разпоредби на местното законодателство и приложимите международни спогодби относно привездането в сила на арбитражните решения.

3. (а) По всяко време след шест месеца от датата, на която е възникнал спорът, заинтересованият гражданин или фирма може да избере да се съгласи писмено за внасянето на спора за уреждане чрез помирение или задължителен арбитраж в Международния център за уреждане на инвестиционните спорове ("Център") или в Допълнителния орган на Центъра или съгласно арбитражните правила на Комисията на ООН по международно търговско право ("УНСИТРАЛ"), или в съответствие с арбитражните правила на която и да е арбитражна институция, взаимно договорена между страните по спора. След като заинтересованият гражданин или фирма се съгласят на това, всяка страна по спора може да започне тази процедура при условие, че:

- (i) спорът не е бил повдигнат от гражданин или фирма за решение в съответствие с някои приложими предварително договорени процедури за уреждане на спорове; и
- (ii) заинтересованият гражданин или фирма не е представил спора пред съда или административните трибунали или органи от компетентната юрисдикция на Страната, която е страна по спора.

Ако страните не постигнат съгласие за това дали помирието или задължителният арбитраж е по-подходящата процедура за прилагане, то мнението на заинтересования гражданин или фирма ще е меродавно.

(б) Всяка Страна с настоящето се съгласява за внасянето на инвестиционния спор за уреждане чрез помирение или задължителен арбитраж:

- (i) в Центъра, в случай, че Република България стане страна по Конвенцията за уреждане на инвестиционните спорове между държави и граждани на други държави, съставена във Вашингтон на 18 март 1965 г. ("Конвенция") и Разпоредбите и правилата на Центъра;
- (ii) в Допълнителния орган на Центъра; и
- (iii) в арбитражния трибунал, създаден съгласно Правилата на УНСИТРАЛ, като посоченият там назначаващ орган да бъде Генералният секретар на Центъра.

(в) Помирието или арбитражът на споровете съгласно (б)(i) или (б)(ii) се осъществява чрез прилагане на Конвенцията и Правилниците и правилата на Центъра или на Допълнителен орган в зависимост от случая.

(г) Мястото на всеки арбитраж, проведен съгласно този Член ще е държава, която е страна по Конвенцията на ООН за признаване и привеждане в сила на чуждестранни арбитражни решения от 1958 г.

(д) Всяка Страна се задължава да прилага незабавно разпоредбите на всяко решение, произтичащо от арбитраж, проведен в съответствие с Член VI. Освен това, всяка Страна осигурява приложението на нейната територия на такива арбитражни решения.

4. При всяка процедура, включваща инвестиционен спор, едната Страна няма да изтъква като защита насрещен иск, право на компенсация или нещо друго, което заинтересованият

гражданин или фирма е получил или ще получи, във връзка със застраховка или гаранционен договор, обезщетение или друга компенсация за всички или част от заявените щети.

5. За целите на този Член всяка фирма, законно учредена в съответствие с приложимите закони и правилници на една от Страните или съответното политическо подразделение, но която непосредствено преди настъпването на събитието или събитията, пораждащи спора, е била инвестиция на гражданин или фирма на другата Страна в съответствие с Член 25(2)(б) от Конвенцията се третира като гражданин или фирма на тази друга Страна.

Ч Л Е Н VII

1. Всеки спор между Страните относно тълкуването или прилагането на Договора, който не бъде разрешен чрез консултации или други дипломатически канали, се внася, по молба на една от Страните, в арбитражния съд за задължително решение в съответствие с приложимите правила на международното право. Когато или ако Страните не са се договорили за противното, ще се прилагат арбитражните правила на Комисията на ООН по международно търговско право (УНСИТРАЛ), съответно изменени от Страните.

2. В двумесечен срок от получаване на молбата всяка Страна назначава арбитър. Двама арбитри избират трети арбитър като Председател, който е гражданин на трета държава. Правилата на УНСИТРАЛ по отношение на назначението на членовете на тричленни журита се прилагат *mutatis mutandis* при назначаването на арбитражното жури с изключение на това, че назначаващият орган, посочен в тези правила, е Генералният секретар на Постоянния арбитражен съд.

3. Освен ако е договорено друго, всяко представяне на материали и всички слушания трябва да завършват в шестмесечен срок от датата на избирането на третия арбитър, и Трибуналът предоставя своите решения в двумесечен срок от датата на окончателното внасяне на документите или датата на приключване на разглеждането в зависимост от това коя от двете дати е по-късна.

4. Направените от Председателя разходи, от другите арбитри и другите разходи по съдебната процедура се заплащат по равно от Страните. Всяка от Страните поема стойността на нейното юридическо представяне.

Ч Л Е Н VIII

Разпоредбите на Членове VI и VII не се прилагат за спор, възникващ: (а) по програмите на Експортно-Импортната Банка на Съединените щати за предоставяне на експортни кредити, гаранции или застраховки, или (б) по силата на други официални договорености за предоставяне на кредити, гаранции или застраховки, в които Страните са се договорили за уреждане на споровете по друг начин.

Ч Л Е Н IX

Този Договор не отменя:

- (а) закони и правилници, административна практика или процедури, или административни или юридически решения на всяка една от Страните;
- (б) международни правни задължения; нито
- (в) поети от всяка Страна задължения, включително тези, съдържащи се в инвестиционно споразумение или в инвестиционно разрешение, които дават права на инвестиции или на свързани с тях дейности да бъдат третираны по-благоприятно, отколкото предвиденото в този Договор при подобни ситуации.

Ч Л Е Н X

1. Този Договор не изключва прилагането от всяка от Страните на мерки, необходими за поддържането на общественя ред, за изпълнението на нейните задължения във връзка с поддържането или възстановяването на международния мир или сигурност или за защита на съществени интереси на нейната сигурност.

2. Този Договор не пречи на всяка от Страните да въвежда специални формалности във връзка с извършване на инвестиции, но такива формалности няма да нарушават същността на правата, предоставени с този Договор.

Ч Л Е Н XI

1. По отношение на своята данъчна политика, всяка Страна ще се стреми да предостави честно и справедливо третиране на инвестиция на граждани и фирми на другата Страна.

2. Независимо от това, разпоредбите на този Договор и по-конкретно Членове VI и VII се прилагат към въпросите на данъчното облагане, само по отношение на следното:

- (а) експроприация, съгласно Член III;
- (б) трансфери, съгласно Член IV; или
- (в) съблюдаването и прилагането на условията по инвестиционни споразумения или разрешения, както е посочено в Член VI(1)(а) или (б), доколкото те не са подчинени на разпоредбите за уреждане на спорове на Договор за избягване на двойното данъчно облагане между двете Страни, или са възникнали във връзка с такива разпоредби за уреждане на спорове и не са решени в разумен срок от време.

Ч Л Е Н XII

Този Договор се прилага към политическите подразделения на Страните.

Ч Л Е Н XIII

1. Този Договор влиза в сила тридесет (30) дни след датата на размяната на ратификационните документи. Той остава в сила за период от десет години и ще продължи да действа, освен ако не бъде прекратен в съответствие с алинея 2 на този Член. Той се прилага по отношение на съществуващи по време на влизането му в сила инвестиции, както и по отношение на инвестиции, направени или придобити след това.

2. Всяка Страна може, след връчването на писмено ежегодно предизвестие на другата Страна, да прекрати този Договор в края на първоначалния десетгодишен период или по всяко време след това.

3. По отношение на инвестиции, направени или придобити преди датата на прекратяване на този Договор и към които този Договор се прилага иначе, разпоредбите на всички други Членове на този Договор ще продължат след това да бъдат валидни за още десетгодишен период от датата на прекратяването.

4. Приложението и Протоколът се считат за неразделна част от този Договор.

В СВИДЕТЕЛСТВО НА КОЕТО, съответните пълномощници подписаха този Договор.

СЪСТАВЕН в два идентични екземпляра на 23 септември 1992 г. във Вашингтон на английски и български език, като двата текста имат еднаква сила.

ЗА СЪЕДИНЕНИТЕ АМЕРИКАНСКИ
ЩАТИ:

ЗА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ:

ПРИЛОЖЕНИЕ

1. Съединените щати си запазват правото да правят или поддържат ограничени изключения към националното третиране, както е предвидено в Член II, алинея 1 в секторите и въпросите, посочени по-долу:

въздушен транспорт; океански и крайбрежни превози; банково дело; застраховки; правителствени дарения; правителствени програми по застраховки и заеми; производство на енергия; митнически посредници; собственост на недвижимо имущество; собственост и експлоатация на радио- и телевизионни станции; собственост на дялове в Корпорацията за комуникационни съгътници; осигуряване на телефонни и телеграфни услуги; осигуряване на услуги посредством подводни кабели; използване на земя и природни ресурси; добив на полезни изкопаеми на обществени земи; морски и свързани с морето услуги; и първоначална търговия с ценни книжа на Правителството на Съединените американски щати.

2. Съединените щати си запазват правото да правят или поддържат ограничени изключения по отношение на най-облагодетелствуваното третиране, както е посочено в Член II, алинея 1 в сектори и въпроси, посочени по-долу:

собственост на недвижимо имущество; добив на полезни изкопаеми на обществени земи; услуги, свързани с морското дело; свързани с морето услуги; и първоначално търговия с ценни книжа на Правителството на Съединените американски щати.

3. Съгласно Член II, алинея 1, България си запазва правото да прави или да поддържа ограничени изключения по отношение на националното третиране в сектори или въпроси, посочени по-долу:

банково дело; застраховки; собственост върху недвижими имоти; даване под наем селскостопанска и горска земя; въздушен, железопътен и морски транспорт; правителствени субсидии; правителствени програми за застраховки и заеми; производство на енергия; митнически посредници; осигуряване на телефонни и телеграфни услуги; използване на земя, природни ресурси и мини; собственост и експлоатация на радио- и телевизионни станции и сделки с правителствени ценни книжа.

ПРОТОКОЛ

По отношение на Член I, алинея 1(а), Страните потвърждават взаимното си разбиране, че към инвестициите, третирани в този Договор няма да включват заеми, които са предоставени преди

1. януари 1992 година на Правителството на Република България, или на банки, собственост или под контрола на Правителството на България, включително, между другото, и на Българска външнотърговска банка, за финансирането на търговски операции или за целите на регулирането на платежния баланс, и които впоследствие са предмет на разсрочване в рамките на Лондонския клуб.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПОСЛАНИК,

Имам честта да потвърдя следната договореност, постигната между Република България и Съединените Американски Щати в течение на преговорите за Договора за насърчаване и взаимна защита на инвестициите ("Договорът"):

Правителството на Република България изразява съгласие да определи Служба, която да помага на американските граждани и фирми да се възползват в най-голяма степен от възможностите на Договора във връзка с техните инвестиции и свързаните с това дейности.

- Службата ще изпълнява функциите на правителствен координатор и орган, който ще разрешава проблемите на инвеститорите във връзка с възникнали трудности при регистрацията, лицензирането, достъпа до услуги, правни и други въпроси.
- Службата ще извършва следните видове услуги:
 - предоставяне на информация относно действащите национални и местни стопански/инвестиционни нормативни актове, в това число процедурите по лицензиране и регистриране, данъчното облагане, трудово-правното регулиране, счетоводните стандарти и достъпа до кредити.
 - процедура на уведомяване за предложените регулативни или правни промени засягащи инвеститорите и разпространение на съобщения относно въведените в действие изменения на нормативната уредба.
 - координиране с българските държавни органи на национално и местно равнище, с цел улесняване на инвестиционния процес и разрешаване на споровете.
 - идентифициране и разпространяване на информация за инвестиционните проекти и техните източници на финансиране.
 - оказване на помощ на инвеститори, които срещат трудности при репатрирането на печалбите и получаването на чуждестранна валута.

Имам честта да предложа това споразумение да се разглежда като неразделна част на Договора.

Бих бил благодарен, ако Вие потвърдите, че тази договореност е съгласувана с Вашето правителство.

Искрено Ваш,

ИВАН КОСТОВ

ДО

УВАЖАЕМА КАРЛА ХИЛС
ТЪРГОВСКИ ПРЕДСТАВИТЕЛ НА САЩ
ВАШИНГТОН, Д.К. 20506